

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби» (реєстр. № 11090 від 18.03.2024), поданий Кабінетом Міністрів України.

2. Завдання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки законопроект розроблено з метою приведення податкового законодавства України до норм законодавства ЄС задля виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, в частині імплементації положень Директиви 2011/64/ЄС від 21.06.2011 щодо структури та ставок акцизного збору на тютюнові вироби (далі – Директива 2011/64/ЄС).

Положеннями законопроекту шляхом внесення змін до Податкового кодексу України (далі – Кодекс) пропонується встановити:

1) грошову одиницю виміру специфічних ставок акцизного податку на тютюнові вироби у євро (починаючи з 01.07.2024 для уникнення негативного впливу інфляційних процесів) та поступове їх підвищення до 2028 року, а саме:

на сигарети у 2024 році – на 20 % (аналогічно нормам, встановленим чинним Кодексом), у 2025 році – на 22,5 % (замість 20 %, встановлених чинними нормами Кодексу), упродовж 2026–2028 років подальше підвищення на 5 % щорічно до досягнення рівня їх мінімального податкового зобов'язання з акцизного податку 90 євро / 1000 штук з одночасним еквівалентним підвищенням таких ставок на інші тютюнові вироби;

на тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (далі – ТВЕН) у 2024 році на 20 % (аналогічно нормам, встановленим чинним Кодексом), у 2025 році – на 11 % (замість 20 %, встановлених чинними нормами Кодексу), упродовж 2026–2028 років подальше підвищення на 0,5 % щорічно до досягнення рівня 72 євро / 1000 штук;

2) особливості порядку обчислення акцизного податку з тютюнових виробів за ставками, вираженими в іноземній валюті;

3) послаблення на період воєнного стану обмеження щодо заходів накопичення обсягів тютюнових виробів на складах перед підвищенням ставок акцизного податку (антифорстолінг) шляхом збільшення установленого розміру середньомісячного обсягу реалізації на митній території України тютюнових виробів з 115 до 120 відсотків.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC003040000099F72E00D1B0C200](#)

Підписувач [Воробей Світлана Іванівна](#)

Дійсний з [26.09.2023 17:36:27](#) по [26.09.2025 17:36:27](#)

Міністерство фінансів України

11320-03-3/10664 від 28.03.2024

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту забезпечить додаткові надходження акцизного податку з тютюнових виробів до бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки фінансовий ефект від реалізації положень проекту акта становитиме у 2025 році у сумі близько 612 млн грн, у 2026 році – 5 001 млн грн, у 2027 році – 9 379 млн грн, у 2028 році – 13 852 млн гривень.

Згідно з експертною оцінкою Міністерства фінансів України реалізація положень законопроекту щодо визначення ставок акцизного податку на тютюнові вироби в іноземній валюті та їх зростання упродовж 2025–2028 років сприятиме збільшенню податкових надходжень акцизного податку до бюджету. У таблиці наведено розрахунки потенційних надходжень акцизного податку внаслідок впровадження законодавчої ініціативи, які базуються на запланованих обсягах виробництва тютюнових виробів на 2024 рік (сигарет – 27 000 млн шт, ТВЕН – 6 000 млн шт, сигарил – 1,284 млн шт), запропонованих в проекті акта ставка акцизного податку на тютюнові вироби на 2025–2028 роки та офіційному курсі гривні щодо євро, встановленому Національним банком України на 28.11.2023, – 39,66 грн за 1 євро.

Таблиця

Розрахунки потенційних надходжень акцизного податку з тютюнових виробів упродовж 2025–2028 років внаслідок впровадження законодавчої ініціативи, млн грн

Показники	2025	2026	2027	2028
Надходження акцизного податку згідно з чинним законодавством	99 658,93	99 658,93	99 658,93	99 658,93
Надходження акцизного податку за умови реалізації положень законопроекту	100 271,32	104 658,98	109 037,65	113 511,50
Додаткові надходження акцизного податку	612,39	5 000,06	9 378,72	13 852,58

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень акта не потребуватиме фінансових витрат із державного чи місцевого бюджетів.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Норми законопроекту не суперечать законам, що регулюють бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Реалізація положень законопроекту спрямована на приведення положень Кодексу щодо поступового наближення ставок акцизного податку на тютюнові вироби до мінімальних рівнів, встановлених Директивою 2011/64/ЄС, що сприятиме виконанню зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Крім того, впровадження запропонованої акцизної політики, а саме в частині ставок акцизного податку на ТВЕН, створить умови для поступового заміщення куріння традиційних сигарет менш шкідливими альтернативними тютюновими виробами, а також забезпечить гарантовані податкові надходження, оскільки ринок ТВЕН на відмінну від сигарет розвивається лише у легальному сегменті.

Зокрема, у дослідженні незалежного неурядового інституту Growford Institute «Акцизна політика і нелегальна торгівля тютюновими виробами: у пошуках збалансованих рішень», опублікованому в лютому 2024 року, зазначено про відсутність нелегального ринку ТВЕН в Україні, оскільки виробництво стіків для нагрівання є високотехнологічним процесом, що вимагає встановлення дорогого сучасного обладнання. Така інформація підкріплюється результатами дослідження по збору порожніх викинутих пачок ТВЕН, проведеного в I кварталі 2024 року незалежним міжнародним дослідницьким агентством «Nielsen» в Україні, відповідно до якого 99,9 % усіх зібраних пачок ТВЕН в Україні були марковані марками акцизного податку відповідно до вимог чинного законодавства.

Аналогічні твердження містились також у листі, що надійшов до Міністерства фінансів України від Польсько-української господарської палати, відповідно до якого рівень контрафактного ринку (підробленої продукції) ТВЕН як у Польщі, так і в Україні, є дуже низьким через складність та високу вартість їх виробництва.

Ураховуючи зазначене, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби» (реєстр. № 11090 від 18.03.2024) підтримано.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ